

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL D. D. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. kovo 15 d. Nr. 242-101
Vilnius

Lietuvos bankas gavo D. D. (toliau – pareiškėja) prašymą išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą dėl draudiko atsisakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju pagrįstumo.

N u s t a t y t a:

Tarp draudiko ir pareiškėjos buvo sudaryta transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis). Ja buvo apdraustas automobilis „Alfa Romeo 159 Sportwagon“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*). Draudimo liudijime nurodytas draudimo laikotarpis nuo 2015 m. kovo 4 d. 00.00 val. iki 2016 m. kovo 3 d. 00.00 val.

2016 m. spalio 4 d. pareiškėja pranešė draudikui apie 2016 m. vasario 15 d. įvykusį įvykį – apgadintą jai priklausančią transporto priemonę, dėl to buvo padaryta žala pareiškėjai priklausančiai transporto priemonei, apdraustai Draudimo sutartimi. Pareiškėja informavo draudiką, kad 2016 m. vasario 15 d. Klaipėdoje Šilutės plente per eismo įvykį buvo apgadintas automobilis „Alfa Romeo 159 Sportwagon“, tačiau daugiau rašytinių paaiškinimų dėl minėto įvykio nepateikė. Atsižvelgdamas į gautą pranešimą, draudikas pradėjo žalos bylos Nr. (*duomenys neskelbtini*) administravimą pagal Draudimo sutartį.

Draudikas apžiūrėjo automobilį ir įvertino jo būklę, tačiau negalėdamas įsitikinti, ar minėta transporto priemonė buvo apgadinta būtent per minėtą įvykį, 2016 m. lapkričio 7 d. priėmė sprendimą žalos byloje Nr. (*duomenys neskelbtini*) atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Draudikas savo atsisakymą pripažinti įvykį draudžiamuoju grindė tuo, kad, pagal Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 30 (toliau – Taisyklės), kurių pagrindu buvo sudaryta transporto priemonės „Alfa Romeo 159 Sportwagon“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*), draudimo sutartis, 5.1.1 papunktį, atsitikus draudžiamajam įvykiui draudėjas privalo apie kiekvieną draudžiamąjį įvykį per 7 kalendorines dienas raštu informuoti draudiką. Taisyklių 4.1 papunktyje nurodyta, kad jeigu draudėjas nevykdo Taisyklių 5.1.1 papunktyje nustatytos pareigos, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai mokėti draudimo išmoką.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo, nurodydama, kad nesutinka su tuo, kad draudikas, atsisakydamas pripažinti įvykį draudžiamuoju, taiko Taisyklių nuostatas, nes sudarant draudimo sutartį draudimo liudijime niekur nebuvo nurodyta, kad Taisyklės yra draudimo sutarties sudėtinė dalis. Pareiškėja kelia reikalavimą pripažinti įvykį draudžiamuoju, vadovaudamasi tuo, kad prieš sudarant Draudimo sutartį nebuvo supažindinta su Taisyklių nuostatomis, ir tuo, kad, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.991 straipsnio 1 dalies nuostatas, draudimo liudijime, be kita ko, turi būti nurodyta draudimo grupė ir draudimo rūšies taisyklių pavadinimas ir numeris. Pareiškėja

pažymėjo, kad jokios taisyklės draudimo liudijime nebuvo nurodytos. Atsižvelgdama į tai, pareiškėja prašo įvykį pripažinti draudžiamuoju.

Draudikas pateikė Lietuvos bankui atsiliepiamą, nurodydamas, kad atsisako tenkinti pareiškėjos reikalavimą, vadovaudamasis faktinėmis aplinkybėmis, teisės aktų nuostatomis ir Draudimo sutarties sąlygomis. Įvertinęs žalos byloje esančius įrodymus draudikas priėmė sprendimą atsisakyti pripažinti įvykį draudžiamuoju ir mokėti draudimo išmoką, nes draudėja dėl automobilio sugadinimų kreipėsi tik po pusės metų. Draudikas teigė, kad, pagal Taisyklių, kurių pagrindu buvo sudaryta Draudimo sutartis, 5.1.1 papunktį, atsitikus draudžiamajam įvykiui draudėjas privalo apie kiekvieną draudžiamąjį įvykį per 7 kalendorines dienas raštu informuoti draudiką. Taisyklių 4.1 papunktyje nurodyta, kad jeigu draudėjas nevykdo Taisyklių 5.1.1 papunktyje nustatytos pareigos, draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai mokėti draudimo išmoką.

Draudikas papildomai pažymėjo, kad Civilinio kodekso 6.1012 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad draudėjas, sužinojęs apie draudžiamąjį įvykį, privalo apie tai pranešti draudikui ar jo atstovui per sutartyje nustatytą terminą ir sutartyje nustatytu būdu. CK 6.1012 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu draudėjas (naudos gavėjas) neįvykdo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką. Draudikas mano, kad nepranešimas apie įvykį laiku turi įtakos draudiko pareigai mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėja turėjo informuoti per sutartyje nustatytą terminą. Be to, draudikas būtų galėjęs išsamiai išsisaikinti įvykio aplinkybes – apžiūrėti apgadintą automobilį, įvykio vietą ir pan. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. Draudikas savo atsisakymą tenkinti pareiškėjos reikalavimą grindžia tuo, kad, pareiškėjai apie įvykį nepranešus laiku, draudikas negalėjo objektyviai įvertinti, ar apgadinimai susiję su 2016 m. vasario 15 d. įvykiu, nes po jo automobilis buvo eksploatuojamas. Be to, 2016 m. liepos 27 d. informuodama draudiką apie kitą įvykį, įvykusį 2016 m. sausio 15 d., ji neužsiminė, kad 2016 m. vasario 15 d. kitame eismo įvykyje jos automobilis buvo dar kartą apgadintas.

Draudikas taip pat pažymėjo, kad nors pareiškėja nurodė, kad jai nebuvo įteiktos Taisyklės, tačiau ši faktą paneigia jos parašas ant draudimo liudijimo, patvirtinančio Draudimo sutarties sudarymą, o taisyklių perdavimą patvirtina ir pareiškėją aptarnavusios draudimo konsultantės paaiškinimas. Ji tvirtino, kad Taisyklės draudėjai buvo įteiktos. Atsižvelgiant į tai, draudiko nuomone, pareiškėjos reikalavimas turėtų būti atmestas kaip nepagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiško ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, pažymėtina, kad nagrinėjamas ginčas iš esmės kyla dėl draudiko atsisakymo tenkinti pareiškėjos reikalavimą pripažinti įvykį draudžiamuoju.

Vertinant pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kuriomis grindžiamas pareiškėjos reikalavimas, pažymėtina, kad kreipimesi nurodyta, kad draudikas nepagrįstai taiko Taisyklių nuostatas, nes sudarant Draudimo sutartį draudimo liudijime niekur nebuvo nurodyta, kad

Taisyklės yra draudimo sutarties sudėtinė dalis, nors, pagal Civilinio kodekso 6.991 straipsnio 1 dalies nuostatas, draudimo liudijime, be kita ko, turėjo būti nurodyta draudimo grupė ir draudimo rūšies taisyklių pavadinimas ir numeris. Todėl pareiškėja mano, kad prieš sudarant Draudimo sutartį nebuvo supažindinta su Taisyklių nuostatomis.

Draudikas pažymėjo, kad, nors pareiškėja teigia, kad jai nebuvo įteiktos draudimo taisyklės, tačiau šį faktą paneigia jos parašas ant draudimo liudijimo, patvirtinančio Draudimo sutarties sudarymą, o Taisyklių perdavimą patvirtina ir pareiškėją aptarnavusios draudimo konsultantės paaiškinimas. Ji tvirtino, kad Taisyklės draudėjai buvo įteiktos.

Pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2015 m. gruodžio 22 d. nutartyje Nr. 3K-3-691-313/2015 yra nurodęs, kad „Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad draudimo taisyklės yra standartinės, bendros sąlygos, paprastai taikomos visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, o draudimo liudijime nurodomi ne bendri, bet konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys: sutarties šalys, naudos gavėjas, draudžiamas objektas, jį identifikuojantys duomenys, draudimo įmokos (premijos) dydis, draudimo suma, draudimo apsaugos apimtis (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. kovo 25 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje UAB „Inkorus“ v. „If P&C Insurance AS“, bylos 3K-3-172/2013, ir joje nurodytą teismų praktiką). Draudimo sutartis paprastai sudaroma draudiko parengtų draudimo rūšies taisyklių, t. y. standartinių sutarties sąlygų, pagrindu prisijungimo būdu (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 22 dalis, CK 6.992 straipsnis).“ Teismas pažymėjo, kad „siekiant užtikrinti prisijungimo būdu sudaromos sutarties šalių interesų pusiausvyrą, įstatyme yra nustatyta pareiga šaliai, parengusiai sutartį, sudaryti tinkamas galimybes kontrahentui susipažinti su standartinėmis sutarties sąlygomis. Tik įvykdžius šią pareigą sutarties standartinės sąlygos privalomos kitai šaliai (CK 6.185 straipsnio 2 dalis). Be to, Civilinio kodekso 6.992 straipsnio 2 dalies nuostatos įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas suinteresuotiems asmenims viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis, o prieš sudarant draudimo sutartį – įteikti jų kopiją draudėjui.“

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, aplinkybę, jog kita šalis buvo tinkamai supažindinta su standartinėmis sutarties sąlygomis, privalo įrodyti standartinės sąlygas parengusi šalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2006 m. rugsėjo 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje I. J. v. UADB „Baltikums draudimas“, bylos 3K-3-516/2006). Taigi, kilus ginčui dėl tinkamo supažindinimo su Taisyklėmis, draudikas turi įrodyti, kad tinkamai vykdė įstatyme įtvirtintą pareigą supažindinti draudėją (pareiškėją) su Taisyklėmis.

Kaip jau buvo minėta, remiantis Civilinio kodekso 6.185 straipsnio 2 dalies ir 6.186 straipsnio 1 dalies nuostatomis, sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sutarties sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu standartinės sutarties sąlygas parengusi šalis tinkamai jas atskleidė, t. y. sudarė galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis. Civilinio kodekso 6.992 straipsnio 2 dalis įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas suinteresuotiems asmenims viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis, o prieš sudarant draudimo sutartį – įteikti jų kopijas draudėjui. Vertinant šalių pateiktus įrodymus ir vadovaujantis įrodymų pakankamumo taisykle, išvada dėl konkrečios faktinės aplinkybės egzistavimo daroma remiantis visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių nagrinėjimu. Iš Lietuvos bankui pateiktų įrodymų nustatyta, kad Draudimo liudijime Taisyklės yra minimos keliose vietose. Skiltyje „Draudimo Taisyklės“ nurodyta, kad Taisyklės yra paskelbtos internete adresu www.ergo.lt. Draudimo liudijime, be kita ko, nurodyta, kad „Šalys susitaria, kad šiai draudimo sutarčiai taip pat yra taikoma ir „Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 030“ 3.1.13 punkte numatyta sąlyga (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 103 straipsnis)“. Pažymėtina, kad ten, kur Draudimo liudijime nurodyta „Draudimo sutartį pasirašau ir patvirtinu, kad prieš sudarant šią sutartį su draudimo liudijime nurodytomis draudimo taisyklėmis buvau supažindintas ir jų kopiją gavau“, pareiškėja pasirašė. Kadangi pareiškėja, sudarydamas Draudimo sutartį, patvirtino supažindinimą su Taisyklėmis ir kad gavo jų kopiją, konstatuotina, kad pareiškėja išreiškė valią dėl draudimo liudijime nurodytų sąlygų privalomumo ir taikymo, todėl nėra pagrindo teigti, kad Draudimo sutarties šalys,

sudarydamos draudimo sutartį, nesusitarė, jog draudimo apsauga bus taikoma pagal Taisyklių sąlygas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Draudimo sutartimi draudikas prisiima nuostolių, nurodytų transporto priemonių draudimo sutarties ir jos sudėtine dalimi esančių Taisyklių sąlygose, draudėjui arba apdraustajam atsiradimo riziką, o draudėjas (pareiškėja) įsipareigoja mokėti draudikui draudimo įmoką ir pranešti apie draudžiamuosius įvykius Draudimo sutartyje nustatyta tvarka. Sudarant sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką tam tikru laikotarpiu, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Draudimo sutartis buvo sudaryta pagal standartines sąlygas (Taisykles). Įvertinus pateiktą rašytinę medžiagą, galima daryti išvadą, kad Draudimo sutarties sąlygos buvo aiškiai atskleistos, o sudarant Draudimo sutartį buvo išreikštas sutikimas su pasiūlytomis sąlygomis ir įsipareigota jų laikytis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad transporto priemonių draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas gali savo nuožiūra pasiūlyti sutarties sąlygas ir nurodyti, kaip ir kokia draudimo apsauga bus teikiama, nuo to priklauso draudėjo mokamos draudimo įmokos dydis, draudimo apsaugos įsigaliojimo momentas ir galiojimo laikotarpis. Jei sutarties sąlygos yra parengtos aiškiai ir suprantamai, jos neturi būti aiškinamos plečiamai, priešingu atveju būtų nepagrįstai išplečiami sudarant sutartį draudiko prisiimti įsipareigojimai.

Sistemiškai aiškinant Taisyklių sąlygas, kurių pagrindu draudikas atsisakė mokėti draudimo išmoką, pažymėtina, kad, pagal Taisyklių, kurių pagrindu buvo sudaryta Draudimo sutartis, 5.1.1 papunktį, atsitikus draudžiamajam įvykiui draudėjas privalo apie draudžiamąjį įvykį per 7 kalendorines dienas raštu informuoti draudiką. Taisyklių 4.1 papunktyje nurodyta, kad jeigu draudėjas nevykdo Taisyklių 5.1.1 papunktyje nustatytos pareigos, draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai mokėti draudimo išmoką. Civilinio kodekso 6.1012 straipsnio 1 dalyje taip pat įtvirtinta nuostata, kad draudėjas, sužinojęs apie draudžiamąjį įvykį, privalo apie tai pranešti draudikui ar jo atstovui per sutartyje nustatytą terminą ir sutartyje nustatytu būdu. CK 6.1012 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu draudėjas (naudos gavėjas) neįvykdo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.

Įvertinus ginčo šalių Lietuvos bankui nurodytas aplinkybes ir pateiktus paaiškinimus, darytina išvada, kad Taisyklių sąlyga dėl pranešimo apie draudžiamąjį įvykį pareiškėjai turėjo būti žinoma. Kadangi sprendimą dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju ar nedraudžiamuoju priima draudikas, draudėjas (pareiškėja) privalo pranešti apie įvykį (šiuo atveju automobilio ratlankio apgadinimą, kuris vėliau lėmė padangų dėvėjimąsi) kiekvienu atveju, kai atsiranda pagrindas įtarti, jog įvykis gali būti draudžiamasis. Pagal Civilinio kodekso 6.987 straipsnio 1 dalį, draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja sumokėti draudimo išmoką tik tuomet, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis, o vadovaudamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 1 punktu, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. Taigi draudimo sutartimi teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti ir yra ribojama.

Pažymėtina, kad pareiškėja nepateikė pagrįstų argumentų, kodėl apie įvykį pranešė daugiau nei po pusės metų ir tuo metu, kai Draudimo liudijime nurodytas draudimo apsaugos laikotarpis buvo pasibaigęs. Be to, 2016 m. liepos 27 d. informuodama draudiką apie kitą įvykį, įvykusį 2016 m. sausio 15 d., ji neužsiminė, kad 2016 m. vasario 15 d. kitame eismo įvykyje jos automobilis buvo dar kartą apgadintas. Darytina išvada, kad nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį laiku neleido draudikui išsamiai išsisaikinti įvykio aplinkybių – apžiūrėti apgadintą automobilį, įvykio vietą, įvertinti įvykio pasekmes iš karto po įvykio ir kt. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad pareiškėjos ilgas delsimas pranešti draudikui apie

įvykį užkirto draudikui galimybes pagrįstai įvertinti, ar įvykis gali būti laikomas draudžiamuoju (Draudimo įstatymo 98 str. 3 d. 1 p.).

Lietuvos bankui įvertinus pateiktus dokumentus ir Draudimo sutarties bei teisės aktų nuostatas, įtvirtinančias draudimo sutarties ir draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos įsigaliojimo sąlygas, darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas pripažinti įvykį draudžiamuoju ir atlyginti nuostolius yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos D. D. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius